

Rezultati Colossovega vprašalnika o čebelarstvu (II. del)

Aleš Gregorc

Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede
ales.gregorc@um.si

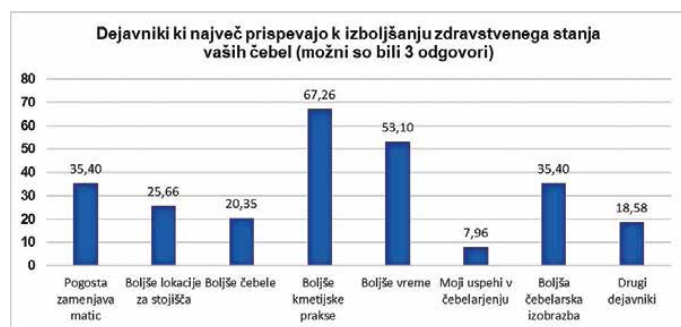
V preteklih letih smo v Sloveniji in v drugih državah čebelarji izpolnjevali spletni vprašalnik Colosso pridobivanju čebelarskih znanj.

Čebelarji so v zadnjem letu najpogosteje poizvedovali po informacijah in znanjih s področja zatiranja varoj in zdravja čebel. Splošna čebelarska praksa ter selekcija in vzreja matic, poleg drugih strokovnih tem, so čebelarje manj zanimale. Seveda je splošna čebelarska stroka zelo raznolika in obsega številna področja, ki se nanašajo na čebele in čebelarstvo. Interdisciplinarnost čebelarske dejavnosti se kaže v naboru številnih zanimanj čebelarjev, ki so tudi nujno potrebna za uspešno čebelarjenje (Gregorc in Pislak Ocepek, 2012).

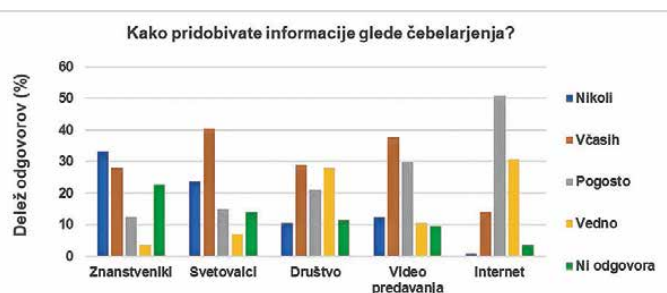
K izboljšanju zdravstvenega stanja čebeljih družin pa bi po večinskem mnenju čebelarjev prispevale »boljše kmetijske prakse«, ki vključujejo manj pesticidov, bolj pestro pašo za čebele in boljše vremenske pogoje. V enaki meri pa bi prispevali tudi pogosta zamenjava matic in boljša čebelarska izobrazba. Sicer znani neugodni

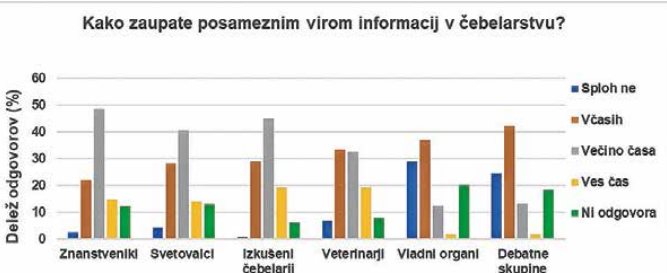
Graf 4: Strokovna področja, ki so najpogosteje zanimala čebelarje v zadnjem letu. V rubriki »drugi pridelki« so bili navedeni: cvetni prah, propolis, čebelji kruhek – izkopanec (možni so bili trije odgovori).

Graf 5: Zdravstveno problematiko pri svojih čebeljih družinah čebelarji najpogosteje povezujejo z naštetimi dejavniki. Čebelarji so izmed predlaganih odgovorov izbirali tri najpomembnejše dejavnike. »Boljše čebele« vključujejo: manj rojive, bolj medonosne; »boljše kmetijske prakse« pa vključujejo: manj pesticidov, bolj pestro pašo za čebele.

Graf 6: Pridobivanje informacij čebelarjem omogočajo različni viri, ki so na voljo. Najpogostejše možnosti so izbirali glede na opredelitev: nikoli, včasih, pogosto, vedno ali ni odgovora. Relativni delež odgovorov se nanaša na posamezen vir informacij: čebelarski znanstveniki, svetovalci v čebelarstvu, čebelarsko društvo, video predavanja in internet. V vsaki od možnosti je imel čebelar na voljo po en odgovor.

Graf 7: Zaupanje v različne vire informacij, ki so relevantne za čebelarstvo. Relativni delež odgovorov se nanaša na posamezen vir informacij: znanstveniki, svetovalci, izkušeni čebelarji, veterinarji, vladni organi, debatne skupine na družbenih omrežjih. V vsaki od možnosti zaupanja je imel čebelar na voljo po en odgovor.

zunanjemu vremenski dejavniki, ki v veliki meri vplivajo na uspešnost čebelarjenja in se kažejo v pričakovani količini pridelanega medu, so pogosto izpostavljeni tudi v čebelarskih sezonah z nizko pridelavo medu (ČZS, 2016). Tudi v teh analizah so neugodni vremenski pogoji pomemben vzrok, ki vpliva na nizko pridelavo medu v posameznih letih v Sloveniji.

Čebelarji imajo pri zbiranju informacij in znanj ter praks različne pristope. Na splošno imajo na voljo širok spekter virov, ki vključujejo znanstvenike v različnih institucijah in svetovalce, ki delujejo v svetovalnih službah. Poleg tega so na voljo tudi informacije in njihova izmenjava v okviru čebelarskega društva, z uporabo video predavanj ali zbiranja informacij na internetu (Avguštin in sod., 2020).

Vprašanje zaupanja čebelarjev v dejavnike, ki posredujejo znanja ali informacije, je velikega pomena za odločevalce na določenem področju. Verodostojnost posredovanja informacij in odnos do samih uporabnikov v veliki meri prispevata k upoštevanju priporočil, ki so ključna za izvajanje posameznih strokovnih nalog. Na področju čebelarstva je prisotno večje število organizacij in tudi ravni posredovanja različnih znanj in praks.

Čebelarji pa se na osnovi različnih okoliščin odločajo glede zaupanja. Na Grafu 8 so prikazani odgovori čebelarjev na vprašanje o zaupanju v različne vire informacij.

Zaključek

Nekateri odgovori, ki smo jih zbrali v slovenskem čebelarskem prostoru, nudijo zanimivo izhodišče za razmisleke o dejavnostih, ki se tičejo čebelarskih problematik in samih čebelarjev. Cilj je seveda poznavanje in reševanje strokovnih čebelarskih vprašanj in tudi socioekonomskih tematik, ki so na tem področju še posebno kompleksne. Končno se odražajo v uspešnosti čebelarske pridelave in tudi v zadovoljstvu čebelarjev, ki se z veseljem in zanimanjem ukvarjajo s to pristočasno

ali poklicno dejavnostjo. V okviru skupine Coloss bomo v nadaljevanju analizirali opisane teme primerjalno v mednarodnem prostoru. Čebelarje pa tudi v prihodnje vabimo, da se vključijo v izpolnjevanje vprašalnikov, ki jih organiziramo in izvajamo v okviru mednarodne skupine raziskovalcev Coloss na področju čebelarstva. ●

Viri:

Lilek, N. (urednik) (2021): *Priručnik dobre čebelarske prakse in Zbornik 43. dnevi čebelarstva: Celje, 2020*. Lukovica: Čebelarska zveza Slovenije, 2020. 99 str.

ČZS (2016). Letošnja medena letina bo slaba: https://www.czs.si/objave_podrobno_czs/7310 (30. 3. 2021).

Gregorc, A., Pislak Ocepek, M. (2012): *Dejavnosti čebelarjev v skrbi za ohranjanje čebeljih družin: odmiranje družin, zatiranje varoj in vzrejna dejavnost*, (Raziskave in študije, 89). Ljubljana: Kmetijski inštitut Slovenije: Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, 31 str.

Intervju z Radulom Miljanićem, predsednikom Zveze čebelarskih organizacij Črne gore

Koliko odstotkov srbskih čebelarjev je članov Zveze čebelarskih organizacij Črne gore (SPOCG) in kolikšna je članarina?

Približno 75 % čebelarjev je članov SPOCG. Članarina v SPOCG znaša 10 EUR na leto, lokalnemu čebelarskemu društvu pa plačajo še med 10 do 15 EUR (povprečna neto plača v Črni gori je po podatkih črnogorskega ekonomskega portala bankar.me decembra 2020 znašala 527,00 EUR, op. ur.).

Kaj dobi vsak član iz naslova članarine?

Ob vplačilu članarine vsak član prejme 12 številčk čebelarske revije ter ima možnost brezplačne objave oglasa v reviji, možnost odkupa medu in možnost, da posredno in neposredno sodeluje v dejavnostih in pri vodenju SPOCG.

Kaj so glavne dejavnosti SPOCG in kaj je največji izziv zveze? Kakšno je vaše sodelovanje s čebelarskimi zvezami po EU in širše?

Glavne dejavnosti SPOCG so sodelovanje z ministrstvom za kmetijstvo in drugimi institucijami v zvezi s čebelarstvom, oblikovanje čebelarskih razvojnih politik, izvajanje ukrepov kmetijske politike s sredstvi države, promocija čebelarstva v medijih, izobraževanje potrošnikov, izobraževanje mladih. Največja izziva sta dvigniti raven znanja čebelarjev, še posebej iz zdravstvenega varstva čebel, in uvedba standardov dobre čebelarske prakse. SPOCG je član Apimondie. V glavnem sodelujemo z državami nekdanje Jugoslavije. To sodelovanje se odraža v stalni komunikaciji in organizaciji skupnih pobud.

Radule Miljanić, predsednik Zveze čebelarskih organizacij Črne gore (v sredini)

Foto: Marko Borko

Kakšne pomoči (finančne, materialne, druge) so čebelarji deležni od države? Kako jih pridobijo in kolikšne so?

- Pomoč države se odraža v subvencijah, opredeljenih v proračunu za kmetijstvo. Podprto je:
- sofinanciranje matic 5 EUR na matico, čebelar pa doplača še 6 EUR;
- 70-% sofinanciranje zdravil za varozo;
- 50-% sofinanciranje certificiranega čebeljega voska (uvoz iz Avstrije);
- 50-% podpora mladim čebelarjem začetnikom (letno med 80 do 100 oseb, starih od 18 do 30 let, dobi pet panjev);
- 50-% sofinanciranje za čebelarske opreme (točila, talilniki voska, pripomočki za odkrivanje satja, vedra ...);